

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№1 (98) січень 2013 р.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, митрополита Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

Юлія Попенюк. Різдво Христове зі сценами життя Пресвятої Богородиці

Христос народився! Дорогі брати й сестри!

...Я благовіщу вам радість велику,
яка буде всім людям.
Бо нині у місті Давидовому
народився для вас Спаситель,
Який є Христос Господь.
Лк. 2:10-11

Що це за радість, про яку благовістить ангел небесний? Ця радість пов'язана з величною подією людства – Різдва Ісуса Христа, Якого очікували ще патріархи, царі, старозавітні пророки. У цій чудовій події міститься радість не лише одного юдейського народу, серед якого народився Христос, але для всіх племен і народів світу.

Різдво Христове – це свято Божої любові, яке

звіщає про те, що ми всі є дітьми Божими і спадкоємцями Його Небесного Царства. Бо на те став Ісус Сином Людським, щоб ми змогли стати синами Божими.

Щороку, святкуючи Різдво Христове, Церква нагадує нам про те, що Бог не залишив і тепер не залишає світ у цілому та кожну людину зокрема без Своєї любові й опіки. Свято Різдва Христового повинно зміцнювати у наших серцях переконання: «так полюбив Бог світ, що віддав і Сина Свого Єдиногодного, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне» (Ін. 3:16).

Однак, одержавши безсмертя, ми все ще прагнемо знайти щастя і сенс життя в речах тлінних. Христос навчав, що істинна мета земного життя

людини не на землі, а на Небі, і що тимчасове слід розцінювати через вічне, духовне. Він не лише сказав, а й показав на Собі, що наша земна мандрівка починається колискою і закінчується могилою, між першим та останнім є скорботи і радощі, однак по смерті нам приготовано воскресіння й вічне життя.

Різдво Христове знову нагадує нам, що до нас завітав Син Божий, Спаситель світу. Він одродив у нас гідність людини, створеної на образ і подобу Божу (Бут. 1:26). Він приніс нам світло Божої правди, тобто світло святої віри, та обдарував нас новим, християнським життям – запорукою майбутнього вічного життя і щастя у Небі. Тому різдвяної пори ми так радісно вітаємо свого

Спасителя зворушливим співом наших прадавніх колядок, поспішаємо до наших святково прибраних церков, щоби при яслах, біля стіп Богодитяти скласти наші покаянням очищені серця, переповнені живою вірою, відновленою надією та вдячною любов'ю.

Боговітлення – це Божественна таємниця, яка людським розумом годі збагнути. Ця велика таємниця сприймається тільки вірою. Син Божий Господь наш Ісус Христос народився від Пресвятої Діви Марії та став Людиною, щоб визволити нас від гріха і смерті. Визволення від гріха і смерті називається спасінням. Процес спасіння почався від Різдва Христового, продовжується нині, триватиме до другого пришестя Спасителя.

Церква покликана здійснювати в земному житті наслідок Боговітлення. Спасіння треба розуміти як подолання в нас, людях, гріховних нахилів, як наше очищення до стану святості, як перемогу життя над смертю. Спасіння в такому розумінні не могло здійснитися людськими силами. Для цього потрібне було пришестя у світ Творця.

Цими святковими днями так і хочеться серцем та вустами повторювати ангельську пісню: «Слава у вишніх Богу і на землі мир, в людях благовоління!» (Лк. 2:14). Разом з ангелами урочисто прославляємо Господа за Його безмежну любов, за принесену Ним на землю радість. Бажаючи поділитися нею зі своїми ближніми, захоплено вітаємо один одного: «Христос народився!» І вдячне серце кожного християнина радісно відповідає: «Славимо Його!» Тож славо нашого Небесного Спасителя, Який є джерелом цієї радості.

Різдво Христове спонукає нас завжди обирати Бога і все світле, добре й вічне. Нехай Усевишній надихає нас на християнську любов, єдність і мир. Завжди молимося, щоб милосердний Господь зігрівав теплом наші домівки, зміцнював наше здоров'я, вселяв віру і любов у наші душі. Адже воістину: хто має любов, той сам стає джерелом правди і справедливості.

У цей святковий день Різдва Христового сердечно вітаю всіх вас, дорогі браття й сестри, з великим релігійним святом і Новим 2013 роком. Бажаю доброго здоров'я, Божого благословення і помочі у вашій повсякденній праці.

Щиро сердечно вітаю голову Волинської обласної державної адміністрації Бориса Клімчука, голову Волинської обласної ради Володимира Войтовича, луцького міського голову Миколу Романюка, голів районних державних адміністрацій, міських, селищних і сільських рад із Різдвяними та новорічними святами і молитовно бажаю мудрості, патріотизму, єдності й допомоги Божої у служінні народowi.

Подякуймо Ісусові Христу, Який народився у віфлеємських яслах, за Його благодіяння торік і просимо в Нього благословення, миру, добробуту й злагоди нашій Православній Церкві та матері Україні на рік новий.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами!

Христос народився! Славимо Його!

З ласки Божої

+ *Митроїт*

митрополит Луцький і Волинський

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 48 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіяльних відомостей», радіопередач, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavia.volyn.ua

ХРОНІКА

У консисторії

Хеврон і Сусіта. Ці міста Палестини та Ізраїлю вперше відвідала група, організована паломницьким центром єпархії «Осанна» (керівник Лариса Савчук). Богомілля на Святу Землю очолював архієпископ Сімферопольський і Кримський Климент.

В околицях Хеврона прочани вознесли молитви у місці, де, згідно з переказами, патріархові Аврааму явилася Пресвята Трійця, біля славнозвісного мамврійського дуба. Нині там знаходяться російські православні храм Праотців і Троїцький монастир.

Місто Сусіта у ранньому середньовіччі було важливим християнським центром. Остаточно знищений землетрусом в 749 році. У 1967-му на місці історичної Сусіти звели сирійську військову базу. З 2004 року це національний парк і місце розкопок, у ході яких знайдено руїни візантійських церков тощо.

6 грудня митрополит Луцький і Волинський Михаїл на запрошення обласної ради взяв участь в урочистому засіданні, присвяченому Дню місцевого самоврядування, що проходило в обласному академічному музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка.

8 грудня завідувач відділу організації благодійності та соціального служіння єпархії Валерія Лесюк взяла участь у добродійному концерті «Поспішаймо робити добро!». Він проходив у Палаці учнівської молоді Луцька, що влаштував цей захід. Мета – збір коштів на лікування 16-річної Алли Мельничук із Луцького районного деканату (діагноз – рак правої лопатки).

Дійство розпочалося з відеоролика про онкохворих дітей і заклику бути милосердним до чужої біди. Понад десять танцювальних та вокальних колективів Палацу виступали, даруючи радість глядачам, серед яких була присутня й Алла із рідними. Матінка Валерія подякувала всім за чуйні серця та закликала і надалі долучатися до благодійних заходів на підтримку хворих. Цього разу було зібрано 3752 грн, з них 2000 передано мамі Алли на обстеження дочки в Києві, а решта грошей піде на лікування.

11 грудня інспектор з питань місійної діяльності єпархії протоієрей Юрій Близнюк був учасником семінару-практикуму «Кордінатія роботи молоді в єпархіях» у Київській православній богословській академії. Захід проходив під головуванням організатора – голови Синодального управління у справах молоді ігумена Макарія (Папіша).

У своєму слові під час круглого столу о. Юрій зазначив: для розвитку молодіжного православного руху дуже важливо проводити всеукраїнські табори, велопробіги, молодіжні з'їзди тощо. Об'єднуючи зусилля у здійсненні стратегічних проектів, ми можемо жвавіше працювати на місцях, продовжувати справу наших попередників у цьому напрямку.

11 грудня голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко на прохання газети «Відомості.UA» прокоментував пропозицію Міністерства охорони здоров'я прийняти закон про помертне донорство, за яким усі померлі громадяни вважатимуться потенційними донорами.

У Церкві обговорюють це актуальне питання як виклик нашого часу, зазначив священник. Адаже поряд із безсумнівною необхідною допомогою для багатьох важкохворих є і певні моральні проблеми та небезпека для суспільства.

«Неправильна пропаганда донорства і комерціалізація трансплантаційної діяльності створюють передумови для торгівлі частинами людського тіла. Тож я, – підкреслив о. Віталій, – поділяю думку багатьох моїх співслужителів, що не можна до органів людини ставитися, як до товару, об'єкта купівлі-продажу. Пересадка органів від живого донора може бути тільки добровільною – як самопожертва, як прояв любові, співстраждання. При цьому він має бути повністю інформований щодо можливих наслідків для його здоров'я».

Стосовно вилучення органів у щойно померлих людей, то тут, переконаний душпастир, має бути виключена неясність у визначенні моменту смерті. Неприйнятним є скорочення життя однієї людини, у

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

4 січня – великомучениці Анастасії Узорішительниці

Угодниця народилася в Римі у II ст. Батько її був язичником, мати — таємною християнкою, яка доручила виховання доні відомому вченістю святому Хрисогонові. Той учив Анастасію

Священного Писання і виконання Закону Божого. Після закінчення навчання про Анастасію говорили як про мудру і прекрасну діву. По смерті матері, не зважаючи на бажання дочки, батько видав її заміж за язичника Помплія.

У темницях Рима в той час перебувало багато ув'язнених християн. У жebraцькому одязі свята таємно відвідувала в'язнів: умивала і годувала хворих, нездатних рухатися, перев'язувала рани, втішала усіх, хто потребував цього. Її наставник два роки страждав в ув'язненні. Зустрічаючись із ним, вона переймала його догтерпіння і відданість Спасителіві.

Помплій, дізнавшись про це, жорстоко побив дружину, помістив в окремі кімнати й біля дверей поставив варту. Свята тужила, що втратила можливість допомагати християнам. Після смерті батька Анастасії Помплій постійно катував її.

Через деякий час Помплія призначили послом до перського царя. Дорогою він пото-

нув під час бурі, що несподівано знялася. Тепер угодниця знову могла відвідувати християн у темницях. Отриманий спадок витратила на одяг, їжу і ліки для них.

Анастасія стала мандрувати, аби скрізь, де тільки можна, служити одновірцям, що перебували в тюрмах. Так вона отримала дар зцілення. Трудом і словами розради полегшувала ув'язненим багатьох людей, піклуванням про тіла і душі страждених звільняла (по-старослов'янськи «розрешала») їх від уз відчаю, страху і безпорадності, тому й названа Узорішительницею.

Під час чергової хвилі гоніння Анастасія й сама була ув'язнена, її 60 днів мучили голодом, а згодом розтягнули над багаттям між чотирма стовпами. Так закінчила свій подвиг свята Анастасія Узорішительниця. Але тіло її залишилося неушкодженим. Після гоніння над похованням страдотерлиці було побудовано церкву. Пізніше частину мощей перенесли у монастир її пам'яті, який заснували неподалік від гори Афон. Там вони перебувають до сьогодні. Християни ж просять її нині: «Свята великомученице Анастасіє, моли Бога за нас!».

Віталій КЛИМЧУК

— ЧЕРНЕЧА АПТЕЧКА

Поради за книгою «Повна енциклопедія православної монастирської медицини» базуються на методах лікування, що здавна побутують в обителях. Усі рецепти – досвід ченців-лікарів – вельми прості й звичні. Однак закликаємо не займатися самолікуванням, адже будь-який дар природи порізному діє на кожен організм. Перш ніж приймати той чи інший засіб, проконсультуйтеся з лікарем.

Продовжуємо розповідь про дивовижні властивості вина.

Маска проти лупи й випадання волосся

Потрібно: 1 чайну ложку меду, 50 мл червоного вина, 1 зубчик часнику.

Приготування. Мед змішайте з натертим часником, додайте вина.

Застосування. Отриману масу втирайте в коріння волосся, змивайте не раніше ніж через півгодини. Цю маску наносити на вологе чисте волосся.

Для послабленого волосся ефективно закутування з використанням теплового червоного вина. Воно зробить волосся блискучим і слухняним, оздоровить шкіру голови. Таке огортання підійде для будь-якого типу волосся.

Потрібно: третину склянки червоного вина, 10 г олії з пророщеної пшениці, 1 столову ложку лимонного соку.

Приготування. Вино підігрійте на паровій бані, щоби стало гарячим, але не доводьте до кипіння. Улийте в нього олію й розмішайте, поки воно не розчиниться. Додайте соку.

Застосування. Нанесіть теплий склад на вологе волосся і тримайте 15 хв, накривши голову поліетиленовою плівкою. Змийте теплою водою. Проводьте подібні процедури двічі на місяць.

Зміцнювальне огортання для нормального волосся

Потрібно: по 1 столовій ложці червоного вина й полуниці, 2 столові ложки йогурту, 1 чайну ложку ріпакової олії.

Приготування. Змішайте вино і йогурт (без домашок) із олією. Полуницю розчавіть до кашки і додайте у винну суміш. Усе старанно змішайте.

Застосування. Нанесіть на чисте волосся на 20 хв. Рушником чи хустинкою обмотайте голову. Старанно промийте теплою водою, потім промокніть рушником і висушіть.

Сушити волосся феном після такого закутування не рекомендується. Проводьте процедуру раз на 10 днів.

Зміцнювальний бальзам для жирного волосся

Потрібно: по 2 столові ложки білого напівсухого вина і ягід горобини, по 1 столовій ложці знежиреного сиру чи лимонного соку.

Приготування. Змішайте вино із сиром так, щоби вийшла м'яка однорідна маса без грудочок. Стигли ягоди подрібніть через м'ясорубку і змішайте з лимонним соком. Змішайте все до однорідної маси.

Застосування. Суміш нанесіть на волосся, старанно втираючи (але не пошкодьте волосся!) у шкіру голови. Бальзам залиште на 10–12 хв. Змивайте теплою, не гарячою водою, а потім сполосніть прохолодною.

Бальзам для жирного й нормального волосся

Потрібно: третину склянки червоного вина, чверть склянки березового соку, 70 мл відвару ріпакового коріння.

Приготування. Свіжий сік змішайте з вином і відваром коріння.

Приготування. Утирайте готову суміш у шкіру голови 1–2 рази на тиждень перед тим як мити волосся. Зберігати суміш можна в темному прохолодному місці, щільно закритою.

Зміцнювальний бальзам для сухого волосся

Потрібно: 1 столову ложку червоного вина, 2 столові ложки вершків, пів чайної ложки олії з пророщеної пшениці (можна замінити оливковою чи соняшниковою).

Приготування. Вершки з вином добре змішайте. Улийте туди ж олію. Отриману суміш старанно змішайте до однорідності.

Застосування. Нанесіть на вологе чисте волосся, старанно втираючи в шкіру. Через 15 хв змийте теплою водою, ретельно промиваючи. Після цього промокніть рушником.

Підготував Андрій ГНАТЮК

тому числі через відмову від життєпідтримних процедур, з метою продовження життя іншої людини.

На основі Божественного Одкровення ми віримо у тілесне воскресіння мертвих (в оновленому тілі). Обрядом християнського поховання Церква виражає належне шанування тіла спочилої людини. Та посмертне донорство органів і тканин також може стати проявом любові. Оскільки ж до любові неможливо змушувати, – таке дарування чи заповіт не може вважатися обов'язком людини. Тобто умова правомірності й моральної прийнятності експлантації – тільки добровільна і прижиттєва згода донора. Лікарі мають звернутися за згодою до помираючого або, якщо це неможливо, до його рідних. Так звана презумпція згоди потенційного донора на вилучення органів і тканин його тіла – недопустиме порушення свободи людини, її гідності як Божої дитини.

13–14 грудня митрополит Луцький і Волинський Михаїл перебував у Києві. 13 грудня був учасником засідання Священного Синоду, а 14-го – з нагоди тезоіменитства Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета разом з іншими архієреями взяв участь у святковій Літургії.

15 грудня літературного редактора інформаційно-видавничого центру єпархії Віктора Гребенюка прийнято до Співки християнських письменників України, яка об'єднує авторів різних конфесій.

СХПУ ще зовсім молода: лише наприкінці 2010 року набула офіційного статусу всеукраїнської громадської організації. В. Гребенюк став її 86 членом.

Цього автора – випускника Українського поліграфічного інституту (редактор наукової літератури) та Волинської духовної семінарії Київського Патріархату – читачі художньої літератури знають під псевдонімом Брат Віктор. Його твори виходять у єпархіальному видавничому відділі «Ключі». Позаторік побачили світ поетичний епос «Діяння небожителів» (здобув третє місце на конкурсі «Європейська християнська книга – 2011») та римований акафіст Пресвятой Богородиці перед її образом «Нерушима Стіна», торік – збірка новел «Тетрамерон».

Письменник надіється, що участь у цьому об'єднанні принесе плідне спілкування з однодумцями та співпрацю в різноманітних боговгодних справах.

У Луцькому міському деканаті

Парафія Благовіщення Пресвятої Богородиці (просп. Соборності, 8д) зводить храм-музей – копію однієї з церков волинської архітектурної школи XIV ст. Поки що споруджено більшу частину підвального приміщення, в основному за пожертви парафіян. Зважаючи на велике значення цього об'єкта для духовного розвитку нашого краю, консультувати щодо залучення коштів на будівництво погодилася Фондація імені Князів-благодійників Острозьких.

З огляду на це 28 листопада в приміщенні Волинської православної богословської академії відбулися збори ініціативної групи парафіян. Голова ради директорів Фондації Руслан Краплич зазначив, що використання досвіду залучення коштів дозволить швидко збудувати храм.

Як повідомив настоятель парафії священник Микола Савчук, на зборах було намічено кілька кроків для спорудження цього осередку духовності. Надіємось, що число активних помічників у розбудові нашої церкви збільшуватиметься, наголосив душпастир.

А 15 грудня у мережі з'явився сайт Благовіщенської громади. Його адреса www.paraфия-lutsk.at.ua. Сторінка складається з таких рубрик: «Історія храму», «Пожертви», «Подати записку», «Запитати священника», «Потреби», «Життя святих», «Біблія», «Проповіді», «Статті (Передруки)», «Історія християнських свят», «Періодика». Поки що розміщено фотографії з життя парафії та прохання про допомогу в спорудженні церкви-музею (із проектом будівництва та листом настоятеля до жертводавців). Проте незабаром сайт наповниться повністю й можна буде скористатись усіма його можливостями.

Продовження на 3 стор.

Продовження. Початок на 2 стор.

**У Володимирському
міському деканаті**

30 листопада перепоховали останки 382-х жертв масових розстрілів періоду Другої світової війни. Труни з валів городища було перевезено на Федорівське кладовище й розміщено в братській могилі. Чин поховання звершив районний декан протоієрей Євген Шевчук спільно з іншим духовенством, заклинавши присутніх не забувати загиблих у своїх молитвах. У богослужінні взяли участь відповідальний секретар Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій при Кабінеті Міністрів України Ярослав Жилкін, в. о. генерального консула Республіки Польща в Луцьку Кшиштоф Савіцький, міський голова Петро Саганюк та інші представники влади.

2 грудня в соборі Різдва Христового вперше початок Божественної Літургії (до екстениї за оголошених) пролунав у виконанні дитячого хору недільної школи (керівник Лариса Лучинець), далі – продовжили дорослі співаки. Коментуючи цю новину для інформаційної служби єпархії, клірик собору протоієрей Ігор Бігун відзначив важливість дитячого співу в церкві. Адже більшість парафій у своєму дитинстві не тільки не мали можливості співати в храмі, а й ходити туди. Дитячі ж голоси приносять неабияку духовну радість для вірян.

Як ми повідомляли, цей хор нещодавно співав на Службі в Свято-Троїцькій церкві с. Тростянець Ківерецького деканату, раніше – на молебні в тому ж Господньому домі.

Щороку члени національних скаутських організацій по всьому світу із рук в руки передають вогонь, запалений у Віфлеємі. 20 грудня отримала його Україна. Передача відбулася на міжнародному автопереході «Устилуг–Зосин» від скаутів Грубешова (Республіка Польща). У цій події взяв участь протоієрей Ігор Бігун, приєднавшись до місцевих пластунів. Звертаючись до присутніх, о. Ігор подякував за переданий вогник миру й любові та побажав усім Божого благословіння на довгі роки.

3 Устилуга це світло поширять усією Україною.

В академії

30 листопада ректор Волинської православної богословської академії (ВПБА) протоієрей Ігор Швець взяв участь у відкритті виставки ікон, написаних цього року творцями з Польщі й України під час так званих пленерів іконопису: Другого «Мандруючі святі» (1–14 серпня) та Четвертого «Апостоли» (9–22 вересня). Захід відбувся в Галереї мистецтв Волинської організації Національної спілки художників України. Як зазначено на сайті Luck.msz.gov.pl, «пленери» і цикли виставок після них у багатьох містах по обидва береги Бугу провели: Генеральне консульство Республіки Польща, польська організація «Дорога ікони», Волинська організація Спілки художників та Львівська академія мистецтв. Звертаючись до присутніх, о. Ігор підкреслив: добре, що сучасні майстри зберігають візантійську традицію, апробовану віками. Такі образи сприяють молитві.

6 грудня викладачі та студенти ВПБА, серед яких проректор з науково-дослідницької роботи протоієрей Володимир Вакич, кандидат богословських наук священник Ярослав Черенюк, кандидат церковно-історичних наук Володимир Рожко, взяли участь у науково-практичній конференції «Київський Патріархат – 20 років побудови Помісної Православної Церкви в Україні (1992–2012)», яка відбулася в Рівненській духовній семінарії. Про це йдеться на сайті Vpba.org. Під час конференції було презентовано новий історико-богословський журнал «Андріївський вісник», що його видає семінарія.

12 грудня у ВПБА відбувся конкурс вертепів. Як зазначено на тому ж сайті, у дійстві взяли участь учні Центру християнського виховання дітей і молоді в Луцьку, вихованці дитячої музичної школи № 1, вертепи студентів академії та її регентського відділення. Почесними гостями на цьому заході були єпископ Володимир-Волинський

ПОСТАТІ**ШЛЯХ ІСПОВІДНИКА****30 грудня минуло 60 років із часу рукоположення
Лева Ліхтанського**

Серед духовенства Волинської єпархії у ХХ столітті на особливу шану заслуговує священник Лев Ліхтанський.

Він народився 10 лютого 1904 року в Ківерцях (із 1964 року – с. Прилуцьке) Волинської губернії, в сім'ї українських селян Павла Петровича і Марії Романівни. Закінчив двокласне училище в м. Катеринослав. 1926 року повінчався з Марією Гурманською, мали двох дітей: сина Валентина і дочку Раїсу. З 1929 року Л. Ліхтанський був бухгалтером. За національно-патріотичні переконання разом з іншими односельчанами потрапляє в Луцьку тюрму. Пізніше він згадував: «За совєтів я працював бухгалтером в Ківерецькій кооперації. 30 жовтня 1940 року я одержав картку від сілради з наказом з'явитись... Там мене ждав начальник НКВД Криворук і ще декілька міліціонерів... Мене задержано, а через годину при-

вели в канцелярію мою сестру – Дмитрук Феоктисту (Феню), Притулу Івана, Солтиса Кліма. Всі ми були в управі кооперативи. Падав густий осінній дощ, як нас, чотирьох арештованих, в супроводі сорока міліціонерів та енкаведистів вийшло тягаровим (вантажним. – Прим. ред.) авто у Луцьк. Нас завезли в обласне НКВД, перевірили, посадили кожного окремо в ізоляторі і увечері 30 жовтня відправили в Луцьку тюрму».

У перші дні радянсько-німецької війни більшовики розстріляли кілька тисяч її в'язнів. Лева Ліхтанському судилося дивом урятуватися. Вийшовши на волю, він написав у тодішній луцькій газеті «Український голос» статтю «Я бачив пекло». Докладно описує про ті страшні муки, що довелося пережити:

«23 червня енкавеєсівці наказали всім виходити на вулицю... На подвір'ї піднялась страшна стрілянина... Крику людей не можна було заглушити пострілами. Піднялась паніка, в'язні в розпачі спиналися на колючому дроті на мур, що оточував в'язницю і втікали за Стир... Люди бігли з одного місця на друге, сильніші збивали з ніг слабших. Разом з тими, що їх збили з ніг, падали й ті, яких досягли більшовицькі кулі. Подвір'я щораз більше вкривалося купами трупів. Чути було нелюдські зойки і стогони конаючих».

Стрільна тривала не більше як півгодини. Живі лежали між забитими. Ті, що конали, просили: одні – води, а другі, щоб їх добили.

Трохи пізніше нам наказали розходитись по камерах. Своєї камери ніхто не шукав, шукали тих, хто лишився в живих... Нас скерували в сьому камеру, що її вікна виходили на подвір'я, де лежали вже розстріляні й конаючі герої. Видно нам їх не було, бо вікна були високо, однак кожний стогін та останні слова виразно було чути: «Тину за волю України, за тебе, народе, а ви, кати, не діждете панувати на наших землях...» Свідомість того, що за кожним стрілом кінчається життя дорогої істоти, рвала на шматки душу людини, якій доля судила залишитись при житті, але яка не могла нічого вдіяти, щоб покласти кінець цим звірствам.

Під вечір надворі стихло. Не чути вже було стогонів. Та зате почули, як до сусідніх камер кричали енкавеєсівці: «Виходи 25 человек!». Цих людей, що виходили на їхній наказ, підводили під саме вікно нашої камери і стріляли в них, глузуючи: «Дай етому укол в сердце!». Кров через розбиті вікна бризгала на стелю нашої камери... В'язні помолілись, попрощались з приятелями та ждали, коли дадуть наказ «виходи 25 человек!». Однак нашу камеру це ominуло.

На подвір'я вивели кількох жінок, впали стріли [пролунали постріли], почувся голос однієї жінки: «Ой, добийте мене!». Цього голосу я ніколи не забуду; мені здавалося, що це голос моєї сестри... Жаль за єдиною сестрою огорнув мою душу. Я згадав її долю і розбите життя. Чоловік її, Дмитрук Олександр, відсидів три роки в польській тюрмі, в 1937 році вдруге був засуджений за приналежність до ОУН на дванадцять літ. Втікаючи, поліг від куль польської поліції...

На другий день 24 червня рано [вранці] з'явилися знову кати. Виводили в'язнів, примушуючи копати ями і з поспіхом закопувати в них забитих...»

Переживши це, Лев Ліхтанський вирішує своє життя присвятити Богові. З червня по грудень 1942 року він навчається на богословсько-пастирських курсах Української Автокефальної Православної Церкви, заснованих митрополитом Полікарпом (Сікорським) при Свято-Троїцькому соборі Луцька.

Духовний сан отримав з рук владика Полікарпа: на диякона рукоположений 27 вересня, а на священника – 30 грудня 1942 року. Дияконське служіння звершував у Хрестовоздвиженській церкві м. Луцька. Приймавши священничий сан, був призначений у Свято-Покровський храм с. Воютин Торчинського району, де здійснював богослужіння до приходу Радянської армії. Оскільки через Воютин проходив фронт, отець Лев на деякий час був евакуйований і приживав у рідному селі Ківерцях.

З поверненням радянської влади, перед тим як призначити на Волинську єпархію свого першого правлячого єпископа, керівництво РПЦ для вивчення ситуації направило сюди Питирима (Свиридова), єпископа Курського і Білгородського. У тодішніх документах його титулюють як уповноваженого екзарха України. Протягом березня-червня 1944

року він об'їздив усю Волинь і вивчав церковне становище, приймаючи автокефальних священників через покаювання у лоно Російської Церкви, здійснюючи неканонічні пересвяти, а також перезатверджував на парафіях настоятелів. Головним його завданням була ліквідація Автокефальної Церкви.

Маючи велике бажання і надали бути священником, служити Богу і своєму народові, отець Лев мусив звернутись письмово 24 травня 1944 року до єпископа Питирима з проханням «возстановити» його в сані пресвітерському. Пересвяту здійснив сам владика: на диякона 25 травня у Свято-Троїцькому кафедральному соборі, на священика – наступного дня в Покровській церкві Луцька, а також був ним перезатверджений настоятелем Воютинської парафії.

В інформаційних звітах уповноважений у справах РПЦ у Волинській області Михайло Діденко неодноразово звертав увагу керівництва на «ворожу» позицію отця: «Ліхтанський Лев Павлович у сан священника рукоположений колишнім єпископом Полікарпом. Це справжній тип українського німецького націоналіста, навіть своєю зовнішністю. Він не перестав продовжувати свою чорну справу як український німецький націоналіст і до теперішнього часу, використовуючи сан священника».

30 серпня 1946 року о. Лев був переведений на парафію в Смолигів і Великий Окорськ Торчинського району і тут служив до нового арешту. У другій половині 40-х майже все колишнє автокефальне духовенство Волині зазнало репресій. Не зміг уникнути цього й о. Лев Ліхтанський. 31 березня 1949 року його заарештували і 8 серпня 1949-го Військовий трибунал військ МВС засудив за антирадянську діяльність до 25 років виправно-трудових таборів з позбавленням прав до п'яти років та конфіскацією майна. Відбував покарання в Омській області. Комісією Верховної ради СРСР із розгляду справ звільнений достроково 19 серпня 1956 року.

20 листопада 1968 року о. Лев помер, похований у селі Грушвиця Ровенського району, де служив із 1958-го. Утративши у в'язниці й таборах здоров'я, цей сповідник православної віри прожив 67 літ, із них 26 присвятив служінню Церкві Христовій.

протоієрей Микола ЦАП,
канцлер Волинської єпархії, викладач ВПБА

Матфей, ректор протоієрей Ігор Швець і викладачі. Також були присутні студенти Луцького базового медичного коледжу. Окремою подією став хор академії. У його виконанні виступів із вітальним словом до учасників звернувся владика Матфей, який наголосив на важливості збереження традиції «ходіння» вертепу та співу колядок, прославляючи народженого Христа Спасителя. На закінчення дійства о. Ігор оголосив результати конкурсу вертепів, а також малюнків на різдвяну тематику, і запросив усіх до столу на чай.

З Волині – у козацький край

На Січеславщині, як називають Дніпропетровську область, перебувала копія Холмської чудотворної ікони Пресвятої Богородиці з однойменної луцької парафії (настоятель протоієрей Михайло Онцишук). За повідомленням сайту Дніпропетровської єпархії Cerква.dp.ua, зустрів реліквію в обласному центрі єпископ Дніпропетровський і Криворізький Симеон із духовенством на площі біля театру ім. Т. Шевченка. Тут було відслужено акафіст Пресвятій Богородиці.

Ушанувати святиню прийшло понад тисячу віруючих. Звертаючись із повчальним словом до молящих, владика підкреслив важливість цієї події, а о. Михайло виголосив проповідь про значення Холмської чудотворної ікони Божої Матері.

Згодом образ побував на кількох парафіях у Дніпропетровську та селам Олександрівка, Степне.

Остерігатися гріха

30 листопада, напередодні Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом, як і щороку, в Луцьку відбулася свічкова хода. І цього разу в ній взяли участь віце-канцлер єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, викладач Волинської православної богословської академії Андрій Хромьяк зі студентами.

Розпочалася хода на Театральному майдані. Учасники дійшли до центрального корпусу СШУ імені Лесі Українки, де виклали лампадками червону стрічку – міжнародний символ боротьби зі СНІДом. Мета заходу – підвищити рівень обізнаності людей про цю недугу та пом'янути тих, кого вона забрала з життя.

У своєму слові о. Олександр зазначив, що Господь, звичайно ж, не забороняє людям кохати один одного, адже саме для цього й існує таїнство Шлюбу. Кохати, але не блудити! Тож якби більше людей пам'ятало про це, то й наслідки захворюваності на СНІД були б куди меншими, підкреслив душпастир.

За цим – майбутнє!

Як ми повідомляли, щоб домогтись функціонування недільних шкіл при всіх парафіях єпархії, причому на достатньо високому рівні, вирішено до кінця 2012 року провести заняття для їх учителів з усіх деканатів.

1 грудня у Волинській православній богословській академії відбувся перший такий семінар-практикум: для 24-х викладачів духовних шкіл Луцького районного деканату. Організатор – Центр християнського виховання дітей і молоді, що діє при ВПБА. Мета заходу – обмін досвідом організації цих шкіл, зокрема методикою викладання, матеріалами.

На семінарі виступили: директор Центру священник Андрій Ротченко із доповіддю «Організація парафіяльної недільної школи», викладач Центру Наталя Ротченкова – «Методи і форми роботи з учнями початкової, середньої та старшої груп вивчення Закону Божого», інспектор з питань місійної діяльності єпархії протоієрей Юрій Близнюк – «Організація християнського табору для православної молоді», викладачі ВПБА протоієрей Віктор Михалевич – «Роль Церкви в духовно-моральному вихованні молоді», кандидат богословських наук Василь Лозовицький – «Формування духовного світу людини. Аскетична традиція у спадщині вітчизняних подвижників Благочестя» та інші.

Протягом семінару відбулися презентації добірок слайдів «Дорогою Христа», «Метелик і квітка», представлення уроку на тему «Притча про блудного сина».

На завершення кожен міг придбати диск

Продовження на 6 стор.

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Святий Стефан. Перша половина XVIII ст. Дерево, левкас, олія, гравіювання, сріблення. Передано до Волинського краєзнавчого музею жителем м. Луцька у 1985 році. Реставровано 1993 року там же А. Квасюком. Зберігається в Музеї волинської ікони.

День святого Стефана православні християни відзначають на третій день Різдва Христового. Церква, прославляючи Стефана у богослужіннях, дає йому потрійний титул, називаючи апостолом, архідияконом і первомучеником.

Стефан був одним із сімдесяти апостолів. Ревністю в поширенні віри і здатністю творити чудеса – зцілення хворих – він повністю заслугує на ймення апостола.

Сповнений віри і сили духу Стефан разом з іншими шістьма дияконами був обраний доставляти нужденним необхідний прожиток. Завдяки здібностям і мудрості поставлений першим із них, і тому іменувався архідияконом.

Оскаржений перед синагогою фальшивими свідками, Стефан залишився непохитим у вірі, за що його вивели за Єрусалим у долину Кедрон і каменували. Обливаючись кров'ю, знемагаючи від болю, він, як і Христос, перед смертю молився за своїх ворогів: «Господи! Не вважай їм це за гріх!» (Діян. 7:60). Першим після Христового вознесіння Стефан віддав життя за Нього, звідси його титул первомученика.

Вшановувати Стефана почали найраніше з усіх мучеників. Його день відзначали на рівні з апостолами вже у IV ст. З цього часу на честь святого будують храми і пишуть його ікони. Традиційно Стефана зображують молодим, безбородим, із тонкими рисами лику, одягненим у дияконське вбрання – далматик, стихар і орар. На найдавніших зображеннях, таких як мозаїка з церкви Сан-Лоренцо-фуорі-ле-Мура у Римі (VI ст.), угодник подається у повний зріст, у дияконських облаченнях, із пальмовою гілкою мученика і Євангелієм у руках. Пізніше стали зображувати ще і з каменями (знаряддям смерті), іноді – з кадилом.

На волинській іконі святий Стефан представлений монументальною фігурою зі стриманим і світлим ликом. Іконописець зримо відтворює слова Писання, яке оповідає, що вирвали пристрасті, кипіла лютя навколо, але незворушно стояв серед убивчих зборів сине-

дріону спокійний і лагідний Стефан, і обличчя його сяяло, як лик ангела, коли він доводив, що розп'ятий Христос є істинний Месія, Якого передбачали пророки. Розуміння істини і тверду впевненість у своїй правоті виражає його лик, гідності й величі сповнена його постаць, із честью приймає він смертний вирок, бо «...сповнений віри і сили» (Діян. 6:8). Він навіть іменем своїм (грецькою «стефанос» означає «вінок») вказує на те, що одержав вінець перемоги. Автор іменує ікону «Святий первомученик архідиякон Стефан», розміщуючи напис обабіч німба. Стефан тримає Євангеліє – символ послідовника вчення Христа, три камені – знаряддя його страти – і зелену пальмову гілку, яка символізує мучеництво і безсмертя серед святих.

Художник надає великого значення виразу обличчя і постави угодника. Це характерно для волинського малярства першої половини XVIII ст., яке деякою мірою зберігало сталі традиції, але вже орієнтувалося на західноєвропейське барокове мистецтво. Ця особливість простежується і в декоративних елементах – моделюванні драпірувань і оздоблень риз та орнаментації тла ікони. Святий Стефан одягнений у білий стихар, багато розшитий розкішним візерунком зі стилізованого цвіту граната. Цупкість дорогої парчевої тканини стихаря маляр передає декількома бганками з боків і на рукаві, моделюючи їх блакитними ламаними лініями. Тло ікони орнаментоване неглибоким гравіюваним рослинним орнаментом, в основі якого – композиція з переплетеного, вигнутого листа. Стриманий, але ясний колорит, у якому переважає вохра, весь гармонійний лад ікони підкреслюють велич подвигу стратотериця, складають славу переможцеві, підсилюють урочистість його похвали.

Споглядаючи на образ, пам'ятаючи подвиг святого і вшановуючи його щирою молитвою, усвідомлюємо, що усі ми маємо обов'язок не тільки називатися християнами, а вірно і мужньо завжди визнавати свою віру словом, ділом і самим життям. І, як говорив у проповіді на празник Стефана Іоан Златоустий: «Хто б тепер не пішов у боротьбу за Христа, то у Стефані має учителя».

Ангеліна ВИГОДНИК,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони

РАДИМО ПРИДБАТИ

Для колядників

У видавництві «Братське» вийшов новий збірник «Іде зірда чудна». У ньому зібрано сценарії авторських та народних вертепів, колядки і щедрівки з нотами. Книжка сприятиме розвитку акторських та співочих здібностей у дітей різного віку. Стане у пригоді вчителям і всім шанувальникам українських традицій.

Дітям – «Золота книжка»

Це одна із книг серії «Християнська читанка» видавництва «Братське»: найповніше на сьогодні видання української поезії для дітей, присвяченої основам нашої віри. У віршованій формі, яка сприяє кращому запам'ятовуванню, оповідається про Церкву, Таїнства, чесноти. Великий розділ про православні свята; чимало тут віршів-молитов і віршів-славнів за чудовий світ, подарований нам Богом. Поезії, написані як класиками, так і сучасними поетами, покликані прищепити дитині не лише перші знання християнства, а й добрий поетичний смак.

Платівка різдвяної втіхи

7 грудня відбулася презентація відеодиска «Нова радість стала!» із колядками і щедрівками, записаними позаторік Волинською держтелерадіокомпанією (ВОДТРК) в кафедральному соборі Святої Трійці. Організатор проекту – епархіальна телестудія «Собор» (головний редактор Андрій Гнатюк).

Захід, що проходив у Волинській православної богословської академії (ВПБА), очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Учасниками були голова інформаційно-видавничого центру епархії протоієрей Віталій Собко, проректор з науково-дослідницької роботи ВПБА священник Володимир Вакін, директор творчо-виробничого об'єднання телебачення ВОДТРК Микола Генсецький, представники ЗМІ, студенти.

Мета випуску диска – донести до слухачів різдвяну радість, зазначив владика. А о. Віталій додав, що такий проект у епархії перший. Він особливий тим, що містить піснеспіви хороших, але мало відомих для загалу церковних колективів.

До відеодиска «Нова радість стала!» увійшло

27 творів у виконанні кліросного хору Троїцького собору (керівник – протоієрей Юрій Хлопецький), хорів його духовенства на чолі з тоді ще архієпископом, а тепер митрополитом Михаїлом та академії (у деяких піснеспівах заспіває сам високопреосвященний), хору «Архангельський глас» регентського відділення ВПБА (керівник Валентина Нідзельська). Звучать як доволі знані народні шедеври, так і рідкісні твори, у тому числі авторські.

Цей альбом, оформлений з добрим смаком (Олександр Більчук, видавництво «Ініціал»), стане прекрасним подарунком на Різдво кожному, хто має телевізора з відеопрограмачем чи комп'ютера: самим собі, похресникам, родичам, колядникам.

Придбати DVD та книжки можна в епархіальній книгарні «Ключі» (Луцьк, просп. Волі, 2), через сайт Pravoslavia.volyn.ua, у храмах епархії. Докладніша інформація про доставку за тел.: (050) 339-73-66, (067) 570-57-97.

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

Каплиця в училищі

19 грудня володимирський міський декан протоієрей Юрій Пилипець освятив новостворену каплицю на честь великомучениці Тетяни у Володимирському вищому професійному училищі. Із ним співслужило місцеві панотці, зокрема, духовні опікуни закладу протоієрей Сергій Кібаш і священик Юрій Здебський.

Ініціатор створення каплиці у навчальному закладі – його директор Володимир Смоляр. На його прохання спочатку було сформовано кімнату духовного читання, а згодом спільними зусиллями отців Сергія та Юрія, які ще й

власноруч зробили з дерева іконостас, із цієї кімнати створили домовий храм.

Звертаючись до учасників богослужіння, о. Юрій зазначив, що відкриття каплиці у навчальних закладах – своєрідне новітнє апостольство, адже таким чином ми поширюємо засади духовності серед молоді.

На завершення Володимира Смоляра було відзначено благословенною грамотою митрополита Луцького і Волинського Михаїла і вручено подарунок – ікону святителя Миколая Чудотворця.

У перші роковини

7 грудня митрополит Михаїл освятив тимчасову каплицю Великомучениці Катерини в обласному центрі та очолив Літургію з нагоди престольного свята й річниці заснування храму. Із владику співслужили канцлер епархії і луцький міський декан протоієрей Микола Цап, настоятель парафії протоієрей Юрій Близнюк та інше місцеве духовенство.

З хлібом-сіллю зустрічали архієрея діти парафіяльної недільної школи, декламуючи вірші та співаючи пісень.

На завершення Відправи архіпастир вголосив проповідь про угодницю Божу Катерину та сенс життя. Мета нашого буття на землі – готуватися до вічності, прославляючи Всевишнього, молячись до Творця та відвідуючи Службу Божу. А суєта, надмірні клопоти про матеріальне спонукають забувати духовне, зазначив високопреосвященний.

Валерія ЛЕСЮК

Світлина з архіву протоієрея Ігоря БІГУНА та інформаційної служби епархії

ІНТЕРВ'Ю ДО ЮВІЛЕЮ

СВЯТ-ВЕЧІР ДУШПАСТИРЯ

Настоятелі храму Преображення Господнього в селі Зміїнець Луцького районного деканату протоієрею Володимирові Лозинському на цьогорічний Святий вечір виповнюється 40 літ. Окрім ревного служіння Всевишньому та громаді, отця Володимира вирізняє з-поміж інших священиків його вельми рідкісний статус – целібат. Тобто – безшлюбний. Висвячення відбувалося з обітницею ніколи не одружуватись, а служити тільки Господу. Притім це не чернецтво, але дещо наближене до нього. Ці обставини спонукали нас зустрітись з панотцем і порозмовляти про його душпастирство.

– Вітаємо із ювілеєм і по-доброму заздriamo, що день Вашого народження припадає на Свят-

раємось на гостину в батьків уже трохи пізніше, на Різдвяні свята.

– Ваш брат священик, так, як і Ви. То продовження священицьких традицій сім'ї?

– Ні, навіть навпаки. Тато був працівником комунальної служби, а мама вчителювала, згодом була директором школи. Вона навіть забороняла нам ходити на свята до церкви – мусила виконувати як посадовець вимоги того часу. Згодом усе змінилось на краще, а я, мабуть, весь той час підсвідомо пов'язував майбутнє із служінням Всевишньому. Закінчив спочатку Львівську семінарію, згодом вчився у Київській духовній академії, звідти після двох курсів із групою студентів та викладачів поїхали до Німеччини.

печення сімейних потреб. Мені, за великим рахунком, потрібно зовсім небагато...

– Висвячення у пресвітерський сан відбувалося теж у Німеччині?

– Ні, це відбулося в 2002 році у Свято-Воскресенському соборі м. Рівне. Висвячував архієпископ Рівненський і Острозький Даниїл, мій духовний наставник. З його легкої руки я отримав можливість служити у досить непростій парафії – у селищі Смига.

– У чому полягала складність парафії?

– Там було протистояння двох конфесій, їх потрібно було постійно примирювати, закликати до спокою і взаєморозуміння. Тоді я і відчув, що то промисел Божий, аби я опинився у цьому місці. Мій статус безшлюбного пастиря давав мені можливість бути поза побутовими потребами, які мали б задовольняти парафіяни, і повністю віддаватися службі. З плином часу зрозумів, що моя місія успішно виконана, і саме завдяки особливому священицькому становищу.

– Які шляхи привели Вас на Волинь?

– Як я вже казав, служити довелося у Німеччині, в Сумах, на Рівненщині, а згодом був позаштатним священиком у Львові. Така місія мене не задовольняла, і роки п'ять тому, повертаючись із Почаївської лаври, заїхав у Луцьк, зайшов у епархіальне управління до владики Михаїла дізнатись про можливість переходу на Волинь. Після розмови він одразу запропонував залишитись, навіть не дав можливості поїхати до Львова по зубну щітку...

– За Вашої участі у селі Зміїнець збудовано новий храм Преображення, зводиться ще один – Преподобного Сергія Послушного, де Ви також настоятелем. Чи мрієте у цілком нормальному і здоровому розумінні про якусь велику священицьку кар'єру?

– Однозначно – ні. Я цілком усвідомлю важливість свого місця у цьому житті й відчуваю гармонію зі Всевишнім та паствою, якій служу. Мені приємно, що навколо храму утворився так званий кістяк громади, яка повільно, але зростає. Я живу проблемами та радощами вірян, вони мені довіряють і підтримують.

– А чи не прийде той час, коли Вам захочеться піти служити Всевишньому в монашому стані? Це буває, зазвичай, якщо настає розчарування у світському житті, у Вашому випадку – розчарування у пастві?

– Ні в якому разі! Коли прийде розчарування в громаді, то в першу чергу буде докір мені як

вечір. Як Ви його зустрічаєте, адже в українських родинах таке свято зустрічають разом.

– Дякую. Дійсно, у дитинстві і в юні роки ми всі збиралися в рідному селі Ушня Золочівського району на Львівщині за різдвяним столом, з дідухом, сінном та кутею. Згадували і про моє свято, мені було дуже приємно. Але тепер, уже 16 років, я святкую поза родиною, бо в той час у храмі, а згодом приймаю вітання друзів, родичів та знайомих в основному телефоном. Брат Василь служить у храмі міста Дубно, так що зби-

Там у місті Крефельд поблизу Дюссельдорфа і був висвячений у диякони.

– На той час у Вас не було можливості одружитися, щоб разом із матінкою розпочати душпастирський шлях, чи обітницю безшлюбності Ви дали свідомо?

– Я навіть і не замислювався над цим. Більшої важливості, ніж служіння Господу, переді мною тоді не стояло, як і нині. Повірте, душпастирська місія набагато полегшена тим, що священик вільний від складних питань побуту, забез-

Архієпископ Рівненський і Острозький Даниїл (зліва) висвячує Володимира Лозинського на священика

душпастирю, що не зумів їх об'єднати та переконати силою Божого слова. Тобто факт невиконання своєї місії... Інша справа, коли матиму повне душевне задоволення від справ своїх і віряни перейдуть на вищий щабель розуміння духовних цінностей, тоді можливий і такий варіант.

– Якими конкретними шляхами йдете до такого отриманого рівня?

– Паства налічує кілька сотень. Діє недільна школа, якою керує регент Надія Риндзяк. Будемо ще один храм. Можу сказати на прикладі вірян моєї парафії, що хоч і повільно, але впевнено викристалізовується духовність нашого суспільства. Є мета і є, хоч і скромні ще на сьогодні, результати спільних дій.

...На час розмови із душпастирем Володимиром Лозинським навколо храму бушувала сніжна стихія, замітаючи все довкола білою порошею. Стежину до порога дерев'яної новобудови із золотими куполами отець чистив сам, проте через годину-другу знову доводилось братися за лопату. До церкви ж ітимуть люди, аби почути слово Боже, тож дорога має бути вільною, без перешкод.

Після трудового праведного дня душу кожного вірянина має облагородити й возвеличити Свят-вечір, який свого часу подарував одному із волинських сіл справжнього пастиря.

Віталій КЛИМЧУК

Світлина автора та з архіву протоієрея Володимира Лозинського

ХРОНІКА

Продовження. Початок на 2, 3 стор.

із новою навчальною програмою для недільних шкіл (автор – о. Андрій Ротченков), усім було вручено конспект за матеріалами семінару.

У Горохівському деканаті

Світова спільнота 3 грудня відзначала Міжнародний день людей з обмеженими можливостями. З цієї нагоди 4 грудня, на свято Введення у храм Пресвятої Богородиці, декан протоієрей Андрій Сидор разом із гостями – аспірантами Київської православної богословської академії – після Літургії відвідали дорослих та дітей із особливими потребами у реабілітаційному центрі «Сонце любові». Співці привітали присутніх церковними піснями, о. Андрій передав закладові фінансову допомогу.

А в горохівському НВК «Загальноосвітня школа I–III ступенів – гімназія» відновлено уроки основ християнської етики. Про це інформаційну службу епархії повідомив благочинний, який узгодив питання з директором навчального закладу 14 грудня, у день школи. Також, як і щороку, з нагоди її свята о. Андрій відслужив подячний молебень та передав у шкільну бібліотеку духовні книги. У своєму слові душпастир наголосив на важливості навчати благочестя з дитинства, зазначив, що школа й Церква мають іти однією дорогою, яка веде до Бога.

23 грудня єпископ Володимир-Волинський Матфей побував з архієрейським візитом у храмі Покрови Пресвятої Богородиці с. Перемиль. Він очолив Божественну Літургію та виголосив проповідь про Різдвяний піст і благодіяння Господне. Ми часто просимо Всевишнього про речі насправді не важливі, а то й шкідливі для нас. Господь же подає нам усього подостатком, і ми повинні в усьому вбачати Його милосердя, підкреслив вікарій епархії.

«Акіос!» – «Достойний!»

Проректор з навчальної роботи Волинської православної богословської академії (ВПБА) Василь Лозовицький став священнослужителем. 2 грудня за Божественною Літургією у кафедральному соборі Святої Трійці митрополит Луцький і Волинський Михаїл висвятив його на диякона, а 4 грудня, на Введення Пресвятої Богородиці у храм, – на пресвітера.

Новому душпастиреві 33 роки. Закінчив Ковельську ЗОШ № 1 зі срібною медаллю, Волинську духовну семінарію (ВДС) із дипломом першого розряду та Київську духовну академію, захистивши кандидатську дисертацію на тему «Антропологічна система святого Григорія Ниського». З 2004 р. – викладач ВДС і цензор епархії. З 2008 р. – проректор з навчальної роботи ВДС (півроку виконував обов'язки ректора), пізніше – ВПБА.

У Братстві

Волинське крайове братство Святого апостола Андрія Первозваного (Луцьке Хрестовоздвиженське) щорік на Андрія проводить благодійний вечір. І цього року 13 грудня в Палаці культури обласного центру відбувся такий захід – «Погляд крізь віки». Він був присвячений 395-літтю створення Луцького православного Чеснохресного братства – попередника нинішнього. Тож у фойє експонували дві виставки – про минуле й сучасне цієї релігійної організації.

Виступили віце-канцлер епархії протоієрей Олександр Бєзкоровайний, голова Братства Андрій Бондарчук. Вони говорили про сув'язь часів, яку треба пильнувати й зміцнювати. Студенти Волинської православної богословської академії, братчики та симпатки їхньої діяльності виконали духовні піснеспіви. Настоятель Хрестовоздвиженської (Братської) церкви протоієрей Василь Ключак і клірик цього храму священник Ярослав Черенюк вручили всім присутнім Андріям, Андрійовичам, Андрійвним іконки апостола. Було також вручено благословенні грамоти митрополита Луцького і Волинського Михаїла членам Братства: Євгенів Симоновичу, Лесі Шумилко, Михайлові Герцю (США).

ТОЧКА ЗОРУ

ЖІНОЧИЙ АЛКОГОЛІЗМ: НЕВИГАДАНІ ІСТОРІЇ

Із хмільним будьмо вельми обережними

Коли на душі кепсько, єдине твоє бажання – випити ковточок вина. Це про тебе, так? Ідучи повз п'яничку, що притримує собою паркан, ти думаєш: «У цього чоловіка є проблеми з алкоголем, та не у мене. Я п'ю культурно. Я – вишукана жінка». Однак елегантні жінки теж стають алкоголічками.

Усе починається так приємно. З одного келиха шампанського чи чарки коньяку. В голові відчуваєш дивовижний шум. Стаєш вільною. Гарною й розумною. Решта стає неважливим. Проблеми? Які проблеми? Всі вирішуються самі собою. Так починають думати ті, кого охоплює легке сп'яніння. Зате потім, коли після чергового застілля алкоголь вивітрюється з голови, ти знову занурюєшся у невеличкий келишок вина, щоб утекти від цього тяжкого сьогодні.

Спочатку полюблюєш заглянути в чарку десь

непокоїло лише одне: у барі стоїть пляшка, її треба швидше випити. Розмішувала солодкий тонік наполовину з горілкою, заспокоюючи себе, що п'ю коктейль, як у барі. Згодом зрозуміла: розбавляти не варто. Стала пити чисту горілку. Інколи сиділа до пізньої ночі, щоб ніхто не бачив. Коли всі прокидалися, не було жодних слідів моїх «вечірок». Одного разу не змогла за собою прибрати, не було сили. Дочка побачила й мати теж. Стала мене висміювати, що я алкоголічка, як мій батько. Мій батько був алкоголіком, а я п'ю з келишка, елегантно, думала. Як доросла жінка, вже залежна, але ще того не усвідомлюючи, давала собі обітницю: «Не буду пити стільки, як мій батько».

Коли пробувала кинути, з'являвся біль. Ламало все тіло. Боліло все: голова, нігті, зуби. Потім гризло сумління. Почувала себе ніким. То жаллива мука. Я знала лише єдиний вихід – напиться знову.

До лікування мене підштовхнув двоюрідний брат. Змусив, попри сором, піти до лікаря. Погодилася. Змінила роботу, не бажала зустрічатися з тими, які бачили, що я пила. Тепер кожен день для мене прекрасний. Бо я – твереза!

Ірина, 60 років:

– Ми познайомилися з Сергієм випадково, у потязі. Почали одружуватися. Згодом одружилися. Жити довелося в Сибіру, куди чоловіка направили служити. Там наро-

дилось двійко діточок. Проживши 15 років, вирішили перебраться до Луцька. Купили добротний будинок неподалік міста. І стали там мешкати. Щасливо. Доти, доки діти не роз'їхались по далеких краях, а в чоловіка раптово не схопило серце. Біль і туга за чоловіком були нестерпні. Я кріпилася. Однак стала спостерігати, що не проходить і дня, щоб не налила собі келишок вина. Це було чудове відчуття: нічого вже не турбувало. Мені було приємно і весело. Я так звикла приховувати своє горе за чаркою, що не встигла збагнути, коли переступила межу. Не зоглядалася, як алкоголь став головним у моєму житті. Дійшла до того, що стала купувати горілку обов'язково по 0,75 літра.

Інколи так було кепсько, що не могла піднятися з ліжка. Тільки чарка горілки й давала сили. Нікому не відчиняла двері, не підходила до телефону, щоб ніхто не бачив мене у нетверезому стані. Навіть тоді не думала, що я алкоголічка. А вже була впевнена, що алкоголік – це той, хто лежить на вулиці: немитий, нечесаний. Коли приятелька сказала мені: «Про, в тебе залежність». У ту ж мить я її зненавиділа. Розірвала усі стосунки. Бо вона... мене викрила. Відтоді три місяці не пила. Думала, зможу себе контролювати. Одак то була фікція. То було дно.

Врятувала дочка. Щоб у Луцьку ніхто не довідався, на лікування повезла до Києва. За кілька тижнів переїжджаю до неї назавжди. Сподіваюсь залишити тут не тільки своє майно, але й ту страшну чужу для себе жінку. Хочу на старість стати взірцевою матір'ю для дочки.

Алкоголізм – страшна недуга, яку потрібно лікувати. Для всіх залежних найкращим виходом буде спілкування зі священником, перебування у храмі, читання акафістів «Невливаній Чаші», святому Боніфатієві. Божа поміч дасть упевненість у власних силах, зміцнить бажання пройти курс у медичному закладі. Спільність проблеми об'єднує Товариство анонімних алкоголіків (ТАА), яке, до речі, є й у Луцьку (контактний телефон – 29-14-67).

Найголовніше – це бажання позбутись того огидного життя.

Валерія ЛЕСЮК

на вечірці, в гостях, у компанії – як усі. Час від часу купуєш для себе пляшку вина чи пива, бо ж був важкий день – а випивка прекрасно розслаблює. Однак із часом виявляється, що поіншому ти вже й не можеш відпочивати. Хапаєшся за келих завше, коли потрібно «зняти стрес». Тоді входиш у стан, який психотерапевти називають «проблемним питанням». Але це ще не залежність. Від алкоголізму тебе відділяє один-єдиний крок. Крокуй!

Ба навіть коли так і станеться, ще довго будеш вважати, що все гаразд. Жінки стають залежними інакше, ніж чоловіки. Здебільшого дами п'ють культурно: лише добре вино з найкращої пляшки. Принаймні спочатку. Не втрачають свідомості, не вештаються на вулиці. Часто попивають удома, щоб ніхто не бачив. Проте коли ти не можеш увявити свого життя без легкого вина протягом кількох днів – то знак, що якогось певного дня заллешся до неприємності.

Любиш поліпшити собі настрій чарочкою чогось міценького? Просто інколи хочеться випити? Не уявляєш собі вечірки без доброго вина? Випиваєш, коли сама вдома? Дізнайся про жінок, які для хорошого настрою розпочинали свій день із келишка чогось міцного і пили до... дна.

Олена, 35 років:

– Мій тато був алкоголіком. Тому до спиртного мала відразу з дитинства. Завжди переконувала себе, що ніколи не буду пити, як він. У 18 років уперше спробувала спиртное. Якось так сталося, що на вечірці забагато випила. Відчула себе сильною. Впевненою. Була душею компанії. Була такою, якою завжди хотіла бути. Сподобалося страшенно.

Коли виходила заміж, уже випивала. Мій чоловік спиртного теж на землю не виливав. Почала пити разом. Щоразу, як напивалися, то сварились, інколи доходило до бійки. Врешті забрала дочку й подалася жити до матері (тоді батько вже помер). На роботі мене чекало підвищення, призначили менеджером. То був стрес. Мене здавалося, що я маю повне право випити, бо в мене стільки обов'язків, нервів. Спочатку дбала ще про те, щоб не осоромитись. Пила тільки джин-тоніки. Однак щодня.

Прийшовши з роботи, швиденько порала всі домашні справи, вклала дочку спати. Саму ж

Під час заходу відбувся збір пожертв на утримання музею Братства й пантеону братчиків у підземній частині Чеснохресної церкви, створені стараннями Андрія Бондарчука та його однодумців.

У кафедральному соборі

16 грудня на завершення недільної Божественної Літургії митрополит Михаїл виголосив проповідь про кінець світу. Він зазначив: чутка, що це станеться нібито 21 грудня, поширюється дуже швидко по всій планеті. Люди скуповують сірники, свічки, харчі. Але в цьому немає глузду, підкреслив архієрей. Як же сховаєшся від кінця світу? Ми, православні християни, спираємось на Святе Письмо, де чітко сказано, що про день цей не знає ніхто, навіть ангели. Кінець же для будь-кого може настати в будь-яку мить. Людина має жити за Євангелієм і мати непахитну віру, тоді буде готова до кінця світу.

І негода не спинила

16 грудня, на території кафедрального собору Святої Трійці відбувся добродієчний ярмарок на підтримку 16-річного онкохворого Олександра з Луцького районного деканату. Його влаштував відділ організації благодійності та соціального служіння епархії (завідувач Валерія Лесюк).

Потрібно віддати шану всім людям, які долучилися до заходу, особливо добровольцям: попри завірюху, вони прийшли на ярмарок. Перед Богослужінням волонтерів морально підтримав митрополит Михаїл. Він сказав, що запланувавши добре діло, ніколи не можна зупинятися. Тим паче не може перешкодити цьому погода.

Звісно, сильна заметіль завадила зробити цей захід так, як гадалося, адже виробити, навіть під накриттям, запарувало снігом. Тож багато із принесеного було годі й виставити для продажу. Однак тих, хто був учасником ярмарку, чекали виробити ручної роботи з бісеру, глини, дерева, полімерної глини, а також відкритки, мило й дві картини молоді луцької художниці, що має псевдонім Небо Міріам. Також усіх охочих пригощали домашньою пісною випічкою, а для дітей провели безпрограшну лотерею. На жаль, не відбувся запланований майстер-клас із петриківського розпису, але добровольці мали змогу поспілкуватися з майстриною Іванкою Мосійчук.

Цього дня було зібрано 3563 гривні.

Із професійним святом

18 грудня митрополит Луцький і Волинський Михаїл та ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Ігор Швець взяли участь в урочистому заході, присвяченому Дню української міліції, що проходить в обласному муздрамтеатрі ім. Т. Шевченка. Вітаючи правоохоронців із професійним святом, владика побажав Господнього благословення та покровительства Діви Марії, подарував їм ікону Волинської Богоматері.

На свято Миколая

19 грудня, в день пам'яті святиителя Миколая Чудотворця, наш митрополит очолив Божественну Літургію в однойменному храмі обласного центру з нагоди престольного празника. Із ним співслужили канцлер епархії і міський декан протоієрей Микола Цап, настоятель протоієрей Микола Гой та місцеве духовенство.

Урочистими віршованими рядками привітали присутніх вихованці парафіяльної недільної школи.

На завершення Відправи високопреосвященний виголосив слово про це торжество, зазначивши: празник св. Миколая – не просто дарування гостинців, а насамперед прояв милосердя, співчуття. Цього дня хтось, мабуть, прагне почути в храмі високі богословські думки, а ми говоримо про таке просте – про любов до ближнього. Адже бути милосердним – то не тільки щось подарувати, а й допомогти, коли зневажають, б'ють, ображають, не проходити повз чуже горе. У цих зрозумілих істинах бажано вам духовно зростати, сказав архієрей.

Цього ж дня в Луцьку відбувся хресний хід від кафедрального собору до пам'ятника Миколаєві Чудотворцю. Тут відправили мо-

Закінчення на 7 стор.

ВІТАННЯ

Ювілеї

Протоієрею Василеві Мичку, настоятелю собору Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі, 1 лютого – 15 років священнического служіння;

священнику Андрієві Голубу, настоятелю парафії Апостолів Петра й Павла в с. Берегове Рожищанського дек., 2 лютого – 10 років священнического служіння;

протоієрею Ярославів Мельничуку, івано-чівському деканові, настоятелю парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Старий Поричьк Івано-чівського дек., 11 лютого – 65 років;

протоієрею Василеві Мельничуку, клірикові парафії Казанської Богоматері в Іваничах, 12 лютого – 35 років;

священнику Богданові Лисаку, настоятелю парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Гордище-1 Луцького райдекан., 15 лютого – 10 років священнического служіння;

священнику Юрієві Пікулі, настоятелю парафії Рівноапостольного князя Володимира у Володимирі, 15 лютого – 40 років;

протоієрею Олександрів Безкоровай-ному, віце-канцлерові й старшому капеланові епархії та клірику луцького кафедрального собору Святої Трійці, 17 лютого – 35 років;

протоієрею Тарасів Манелюку, цуманському деканові та настоятелю парафії Святого Йона Хрестителя в Цумані, 17 лютого – 35 років;

ігумену Яковові (Мільяну), намісникові монастиря Успіння Пресвятої Богородиці та настоятелю парафії Святого Духа в с. Сокол (Сокуль) Рожищанського дек., 17 лютого – 5 років священнического служіння.

Щиросердечно вітаємо вас, боголюб'язні отці, з вагомими життєвими подіями! Хай Бог благословляє ваше жертвне служіння на багатьох і благодійних літах!

ОГОЛОШЕННЯ

У «Фейсбуці» за адресою [Facebook.com/groups/kljuchi](https://www.facebook.com/groups/kljuchi) створено групу видавничого відділу «Ключі» нашої епархії. Координатор – його співробітник священник Микола Лесюк. На цій сторінці читач може ознайомитися з літературними новинками, що з'явилися у книгарні «Ключі», прочитати рецензії на ту чи іншу книгу, подивитися про них відео, послухати радіопередачі, прочитати уривки з творів, замовити книжки й брошури поштою або телефоном. У розділі, де розміщено коротку анотацію про видання, представлено книги за такими рубриками: «Духовна література», «Видавничий відділ „Ключі“», «Подарункові видання»,

«Художня література», «Дитяча література».

Тож запрошуємо користувачів соцмережі читати, залишати коментарі та відгуки. Завжди раді Вас бачити у нашому інтернет-просторі!

У Луцьку, на просп. Волі, 2 працює **епархіяльний оптово-роздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати все церковне начиння, ікони, священничий одяг тощо. Магазин працює в понеділок-п'ятницю з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2, 3, 6 стор.

лебеня святому покровителю обласного центру. Очолював богослужіння декан собору протоієрей Микола Нецькар.

А недільна школа собору Різдва Христового у Володимирі вперше відзначила дитяче свято Миколая спільно з Союзом українок. Юні християни виконали піснеспіви, а союзнянки вручили їм дарунки. На завершення урочистості керівник школи протоієрей Ігор Бігун привітав новообрану голову місцевого осередку цієї громадської організації Віру Чайковську і вручив їй ікону Божої Матері.

Також уперше урочисте дійство з нагоди Дня святителя Миколая Чудотворця провели на парафії Великомученика й цілителя Пантелеймона у селищі Люблинець (організатор заходу – настоятель священник Матвій Олійник). Майже двісті дослуживих і дітей, серед яких були й голова селищної ради Олександр Федонюк та її депутати, зібралися у прикрашеному фойє Будинку культури. Виступили із виставою, піснями та віршами старші й молодші парафіяни. Кульмінація свята, звісно, – вручення книг і солодких подарунків.

Увечері 19 грудня митрополит Михаїл побував на засвіченні головної новорічної ялинки обласного центру на Театральному майдані. Владика привітав міського голову Миколу Романюка з днем ангела, побажав усім лучанам Господньої ласки та щедрот. Свято Миколая – підготовчий момент до відзначення народження Спасителя, зазначив архієпископ. Різдвяна радість – то сутність життя, наше спасіння та вічність.

З нагоди дня святителя Миколая Чудотворця 20 грудня у школі-гімназії Горохова вперше відбулася зустріч декана протоієрея Андрія Сидора з сиротами, які навчаються там. У заході взяв участь директор Володимир Зінчук. Душпастир розповів дітям про святого й подарував їм солодкі гостинці, а круглим сиротам ще й надав фінансову допомогу.

У Маневіцькому деканаті

19 грудня благочинний протоієрей Андрій Закидальський та інші місцеві священники освятили нове приміщення районного Центру творчості дітей і юнацтва (директор Валентина Ковальчук). Цього ж дня тут за участю цих душпастирів і їхніх парафіян, а також представників інших конфесій відбулися концерти й вручення дарунків – для всіх дітей та зокрема для сиріт. Настоятель маневіцької парафії Мучениць

Віри, Надії, Любові та Софії священник Михаїло Мельничук у слові під час чину освяти зазначив, що дорослі мають вірити так само щиро, як діти, а ті, хто тут навчатиметься, хай розвивають таланти, дані їм від Бога, на славу Всевишнього і для людського блага.

У новому приміщенні Центру діти й молодь займатимуться за 27-ми напрямками. Того ж дня отець Михаїло мав розмову з директором про те, аби не тільки художньо й технічною творчістю тут займалися юні, а й духовністю. Тож надіємось, що невдовзі у закладі з'явиться 28-й напрямок – релігійний.

У Любомльському деканаті

20 грудня декан протоієрей Віктор Возняк на запрошення місцевого професійного ліцею (директор Володимир Дутко) прочитав лекцію для студентів про Пилипівку, розповів про Різдвяні свята, відповів на численні запитання.

У монастирі

24 грудня прес-служба епархії організувала для представників ЗМІ поїздку до жіночого монастиря Різдва Христового у Володимирі з нагоди його 10-ліття як обителі Київської Патріархату.

Присутні ознайомилися з чернечим устроєм, зокрема дізналися про правила перебування в монастирі для світських осіб, порядок богослужіння, особливості харчування.

У ході невимушеної бесіди намісниця монастиря ігуменя Марія (Ігнатенко) розповіла про започаткування нової традиції в обителі – служіння нічної Літургії на державний Новий рік та Різдво Христове.

За словами матинки Марії, за духовною поміччю сюди з'їжджаються паломники з дітьми не лише з Волині, а й з Рівенщини, Полтавщини, Івано-Франківщини.

На жаль, прикрою проблемою залишається реставрація обителі, розповіла ігуменя. Другий поверх навіть без стелі. А це призводить до руйнації стін, приміщень першого поверху, появі грибка. Фінансування з боку обласної адміністрації від 2008 року немає зовсім, попри те, що монастир Різдва Христового є пам'яткою архітектури.

Інформаційна служба епархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті Pravoslavia.volyn.ua

ПАЛОМНИЦТВА

318 на 19 січня – до джерела Праведної Анни на Велике йорданське водосвяття. Зголошуватися до 16 січня. Виїзд 18 січня о 22.00. Повернення – 19 січня о 6.00. Вартість поїздки 70 грн.

23 січня – до святинь Києва з нагоди дня народження Патріарха Філарета: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церква – Володимирський собор (Літургія) – Волинська ікона Богоматері (Національний художній музей України). Зголошуватися до 21 січня. Виїзд 22 січня о 23.30. Повернення – 23 січня о 23.30. Вартість поїздки 250 грн.

3 лютого – до святинь Володимира з нагоди престольного свята храму Успіння Пресвятої Богородиці жіночого монастиря

Різдва Христового (поїздку очолює митрополит Михаїл): собор і монастир Різдва Христового – Юріївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Зголошуватися до 2 лютого. Виїзд о 8.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 70 грн.

24 лютого – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гльчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися до 23 лютого. Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 90 грн.

24-31 березня – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Хрис-

та». Проводиться з благословіння Патріарха Філарета): Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Лідда – Кумран. Подача документів – до 1 березня.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі епархії «Осанна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

Свідоцтво про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської епархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)

Друк – ПрАТ «Волинська обласна друкарня»
Луцьк, просп. Волі, 27. Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 115. Наклад 3500 пр.
Передплатний індекс 91241

Редакція

Андрій ГНАТЮК (головний редактор), Віталій КЛІМЧУК (відповідальний секретар), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Валерія ЛЕСЮК, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «ІНІЦІАЛ»).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРИЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. Volynkonsystoriia@ukr.net.
Час роботи: понеділок-п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00. Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий епархією

Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія

Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00
Секретар Галина МЕЛЬНИК. Тел./факс (0332) 72-44-64

Інформаційно-видавничий центр

Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО.
Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність епархії) – infosluzhba@ukr.net
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – pres-sluzhba@ukr.net

Сайт Pravoslavia.volyn.ua – info@pravoslavia.volyn.ua
Газета «Волинські епархіяльні відомості» – veyev@ukr.net
Телестудія «Собор» – головний редактор Андрій ГНАТЮК
Радіостудія «Благо» –
головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. Blaho@ukr.net
Видавничий відділ «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.
Моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net

Капеланська служба

Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК. Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Осанна»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Відділ організації благодійності та соціального служіння
Завідувач Валерія ЛЕСЮК. Моб. (095) 037-67-00.
Social-sluzhba@ukr.net

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

БЕЗ ФЕМІНІСТОК

Запитання: Чому в Православ'ї всі священнослужителі чоловіки?

Відповідає Станіслав БЕЗПАЛОВ, викладач Волинської православної богословської академії, кандидат богословських наук

Багатовікова православна церковна традиція ніколи не знала жінок-«священниць». Новітня практика «рукоположення» жінок у священницький і єпископський сан деяких протестантських течій не приймається Православною Церквою.

Проти жіночого «священства» є кілька аргументів. По-перше, «священник на Літургії – це літургійна ікона Христа, і вівтар – це кімната Тайної вечері. На цій вечері саме Христос узв'язав чашу і сказав: пийте, це Кров Моя... Ми причащаємося Крові Христа, яку дав Він Сам, саме тому священник повинен бути літургійною іконою Христа... Тому священницький архетип (прототип) – чоловічий, а не жіночий» (диякон Андрій Кураєв, «Церква в світі людей»). По-друге, священник – це пастир, а жінка створена як помічниця і тому не може нести пастирське служіння в повноті. Своє покликання вона має здійснювати насамперед у материнстві. Третій, не менш вагомих аргумент – відсутність самої ідеї жіночого священства в церковному Переданні. «Святе Передання – це не просто традиція, – пояснює професор Московської духовної академії доктор богослів'я А. І. Осипов. – Важливо вміти відрізнити випадкові традиції від традицій, що мають глибокі релігійні коріння. Є вагомі докази на користь того, що відсутність жіночого священства – суттєва традиція. В історії Церкви перше століття називається століттям надзвичайних обдарувань. Одночасно з Хрещенням люди отримували дарування, дехто відразу декілька: пророцтво, дар мов, дар зцілення хвороб, вигнання бісів... Дарування, очевидні для всіх, вражали язичників, переконували їх у значущості та силі Християнства. Зокрема, інше ставлення до жінки. Серед святих того часу є рівноапостольні Марія Магдалина, Фекла – жінки, які за своїми даруванням опинилися на одному рівні з апостолами, займалися тим же – проповіддю Християнства. Але ніде й ніколи рівень їх церковного шанування не поєднувався з даруванням їм священства. Більше того, коли у II-III ст. в секті маркіонітів з'явився жіноче «священство», це викликало рішучий протест цілої низки поважних святих і вчителів Церкви. Божа Матір, шанована вище за ангелів, не була священником... У науці нова теорія приймається тільки тоді, коли є нові факти, що її підтверджують, і принципові недоліки, властиві попередній теорії. Богослів'я – теж наука. Так що, за спільним для всіх наук принципом, богословські аргументи повинні представляти не супротивники жіночого священства, а його захисники». Аргументи ці православним християнам можуть бути тільки з двох джерел – Священного Писання і Священного Передання (твори святих отців та рішення Вселенських Соборів). Але аж ніяк не доводи сучасного фемінізму – «боротьби за рівноправність жінок із чоловіками». Ані в Писанні, ані в святоотцівській літературі немає жодного факту, що підтверджує можливість жіночого священства.

Нині жіноче «священство» і «єпископство» введено в деяких гілках Протестантизму, зокрема Англіканства й Лютеранства (які чим далі, тим більше відступають від апостольських постанов, і не тільки в цьому питанні). «Чому ж протестанти відважуються вводити священників-жінок? Тут є внутрішнє протиріччя, – вважає о. Іов (Гурмеров), викладач московської Стрітенської семінарії. – Адже в суперечках з православними протестанти кажуть: «А де це сказано в Біблії?» Міркування про те, що якщо в Біблії не сказано «ні», значить можна – це формалізм, лукавство і відмова сприймати істинний дух Священного Писання».

Принцип «дозволено все, що не заборонено» належить сучасній світській юриспруденції й був чужий часам, коли творилося Письмо й Передання. Крім того, у протестантів фактично нема Передання і немає таїнства Священства.

Але відомі слова з Апостольських послань про всіх віруючих: «А ви – рід обраний, царственне священство, народ святий, люди відновлення, поставлені для того, щоб звіщати чесноти Того, Хто покликав вас із темряви у чудове своє світло...» (1 Пет. 2:9). Як це розуміти? Митрополит Суразький Антоній (Блюм) пояснює: «...Всезагальне священство полягає в покликан-

ні всіх тих, хто належить Самому Христу, хто через Хрещення став Христовим ... освячувати цей світ, робити його священним і святим, приносити його як дар Богові. Це служіння полягає у першу чергу в тому, щоб приносити Богові власну душу і тіло як живу жертву, і в цьому самого себе приносити – все, що наше: не тільки почуття, і душу, і думки, і волю, і все тіло, але все, що ми робимо, все, чого торкаємося, все, що нам нале-

жить, тільки особливо покликаним, а не всьому народові, члени якого дарів керівництва не отримували, а без благодатних дарів не може бути служіння в Церкві. Тому служіння пастирів одмінне від служіння народу Божого». Саме до такого пастирського служіння (пресвітерського і єпископського), згідно зі Священним Переданням, не допущені жінки.

Що ж до служіння дияконського серед жінок

треба сказати: у перші віки Християнства відомі диякониси, однак то не були диякони-жінки, вони не рукопоклалися в дияконський сан, як чоловіки. Диякониси доглядали важкохворих жінок, зокрема в ув'язненні, допомагали в підготовці жінок до Хрещення, але не мали сану диякона і не брали участі в Літургії та взагалі в церковному житті як диякони.

Тому в Православ'ї священнослужителями можуть бути тільки чоловіки. Проте це аж ніяк не принижує жінку: просто вона у Церкві й житті виконує інші, вельми важливі функції.

Тому в Православ'ї священнослужителями можуть бути тільки чоловіки. Проте це аж ніяк не принижує жінку: просто вона у Церкві й житті виконує інші, вельми важливі функції.

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ЗАПОВІДЬ ПОСТУ

«І взяв Господь Бог людину, [яку створив], і оселив її в саду Едемському, щоб обробляти його й оберігати його. І заповів Господь Бог людині, сказавши: від усякого дерева в саду ти будеш їсти, а від дерева пізнання добра і зла не їж від нього, бо в той день, коли ти з'їси від нього, смертю помреш» (Бут. 2:15–17)

«І взяв Господь Бог людину, [яку створив], і оселив її в саду Едемському, щоб обробляти його й оберігати його».

Найкраще тлумачення цього місця подає, можливо, святий Йоан Златоуст: «Оскільки й райське життя доставляло людині повне задоволення, приносячи і задоволення від споглядання («краси раю»), і приємність від споживання («райської їжі»), тому, щоб людина від надмірного задоволення не зіпсувалася («бездіяльність», – сказано, – навчила багато чого злого» Сир. 33:28), Бог звелів їй обробляти й оберігати рай, тобто обробляти його ґрунт і культивувати на ній різні рослини, а також оберігати його від нерозумних тварин, які, забігаючи в сад, могли вносити в нього безлад і пошкодження. Це – перша божественна заповідь про труд людини. Легка, необтяжлива і приємна праця була прекрасним засобом для фізичних вправ, а частково і розумових сил людини».

«І заповів Господь Бог людині...»

Для розвитку ж моральних сил Творець дарував їй особливу заповідь, що полягала в утриманні від плодів уже відомого нам дерева пізнання. Цю стриманість Бог признав символом покірності й слухняності Йому з боку людини. Тож дотримання цієї заповіді виражало з боку людини почуття любові, вдячності й відданості Богу, тоді як порушення її, навпаки, свідчило про недовіру до Нього, зневагу до Його слів і невдячність до

Творця, разом з бажанням жити по своїй волі, а не по заповідях Усевишнього. Ось чому такий, здавалося б, нікчемний злочин отримував таке величезне моральне значення!

«...Від усякого дерева в саду ти будеш їсти, а від дерева пізнання добра і зла не їж від нього...»

«Заповідь легка, – за словами святого Єфрема Сирина, – бо віддав Бог Адаму весь рай, але заборонив куштувати плоди тільки від одного дерева. Якби одне дерево подавало людині їжу, а інші були йому заборонені, то воно і служило б йому допомогою в потребі, їжею в голді. Оскільки ж замість одного дерева, якого

було для нього достатньо, Бог дав йому багато (дерев), то істинний злочин стався не за потребою, а через нехтування».

«Бо в той день ... смертю помреш». Слово «день» тут, як і раніше (Бут. 2:1), має розумітися в сенсі невизначеної вказівки часу, тобто не відразу. «Смертю помреш» – один із уживаних у єврейській мові способів посилювати думку, що дорівнює нашому виразу «неодмінно помреш». Цю загрозу смерті (за порушення заповіді) не можна розуміти в значенні миттєвого ураження, що мало настати відразу ж за гріхопадінням. Потрібно розуміти її в значенні того, що почалося внаслідок гріхопадіння, тобто повільного процесу вмирання: Бог послав смерть (точніше, позбавив безсмертя) в той самий момент, коли людина впала, але ця смерть лише поступово підточувала її сили, відчутно виражаючись у скорботах духу і хворобах тіла. Але, крім цієї фізичної смерті, Святе Писання й отці Церкви бачать тут вказівку і на духовну смерть. Вона полягала в тому, що падінням людина порушила свій перший завіт (союз) із Богом, порвавши зв'язок із найбільшим джерелом життя, тому з цього моменту прирікала себе на духовну смерть (Рим. 5:12, 17: 21; Еф. 4:18).

Андрій ХРОМЯК,
викладач ВПБА,
кандидат богословських наук